

Voorzittersoverleg BC, KNR en KLOKK

Jaarverslag 2016

Voorzittersoverleg

Sinds oktober 2013 komt het Voorzittersoverleg maandelijks bijeen. Doel van dit overleg is het systematisch volgen van de uitvoering van de adviezen uit de 0-meting. Daarnaast is het een belangrijk platform voor kardinaal Eijk, namens de bisschoppen, en broeder Van Dam, namens het bestuur van de KNR, om met de voorzitter van KLOKK, als vertegenwoordiger van de slachtoffers, relevante onderwerpen te bespreken die de algemene regelingen betreffen die BC en KNR hebben getroffen binnen het kader van de behandeling van klachten van seksueel misbruik en het voorkomen ervan. In het Voorzittersoverleg wordt niet gesproken over individuele zaken. Daar is de Contactgroep onder leiding van Mgr. Van de Hende voor ingesteld. Vanaf januari 2014 het Voorzittersoverleg wordt van het overleg een kort verslag gemaakt, dat wordt gepubliceerd op de sites www.RKKerk.nl en www.KNR.nl.

Inleiding op het jaar 2016

Het jaar 2016 kan evenals de voorgaande jaren worden gekenschetst als een dynamisch jaar voor het Voorzittersoverleg. Belangrijke onderwerpen als de Slotactie, de Slotmonitor, de nagekomen meldingen en de archivering zijn aan de orde gekomen. Dit geldt ook voor de inbreng in het Rondetafeloverleg van de Tweede Kamer op 29 juni 2016 en het Algemeen Overleg op 14 december 2016. Maar ook de Sluiting van het Meldpunt en de film Spotlight alsmede berichten uit het Vaticaan zijn in alle openheid besproken.

Begin 2016 is afgesproken om de frequentie terug te brengen van een maandelijks overleg naar een overleg om de zes weken. Door ziekte zijn 2 overleggen uitgevallen. Waar nodig heeft dit geleid tot het naar voren halen van de volgende vergadering om de tijd tussen twee overleggen niet te groot te laten worden.

Het voorliggende overleg is een samenvoeging van de korte verslagen, die op de sites zijn gepubliceerd. De afgelopen jaren werden hiervan samenvattingen gemaakt. Gezien het belang van het goed kunnen volgen van de discussie, is er nu voor gekozen om hiervan af te zien. Dit past bij de beoogde transparantie over de verslaglegging van het Voorzittersoverleg

15 februari 2016

Melden van misbruik

De voorzitter van KLOKK is verbolgen over berichten in de media als zou het Vaticaan een richtlijn hebben uitgevaardigd dat misbruik niet altijd zou hoeven worden aangegeven bij het Openbaar Ministerie. De voorzitter van de BC is blij met deze vraag, omdat hij erdoor in de gelegenheid wordt gesteld om een misverstand recht te zetten. Genoemde berichten in de Nederlandse media hebben als bron een bericht dat is verschenen in The Guardian. Een docent die een onderdeel van een cursus

gaf die de Congregatie voor de Bisschoppen van de Romeinse Curie organiseert voor pas benoemde of pas gewijde bisschoppen, had de opvatting dat bisschoppen niet in alle gevallen verplicht zijn seksueel misbruik van minderjarigen door clerici aan te geven bij de burgerlijke autoriteiten. Zijn opvatting week af van het standpunt van de Pauselijke Commissie voor de Bescherming van Minderjarigen dat bisschoppen in dergelijke gevallen wel aangifte moeten doen. Recent heeft pater Lombardi, de directeur van de persdienst van het Vaticaan, beklemtoond “dat de instructie van de Congregatie voor de Geloofsleer van 3 mei 2011 duidelijk is. Bisschoppenconferenties krijgen daarin de opdracht om bij het minste vermoeden van seksueel misbruik samen te werken met de burgerlijke overheid, met respect voor het biechtgeheim. De bepalingen van het burgerlijke recht met betrekking tot de melding van dergelijke misdaden aan de bevoegde instanties moeten steeds gevolgd worden”, aldus Lombardi. De voorzitter van de BC geeft aan dat de mededeling van pater Lombardi ook in een bericht op de site van de RK Kerk is geciteerd (www.RKKerk.nl). Voor hem en de voorzitter van de KNR geldt onverkort dat seksueel misbruik van minderjarigen door medewerkers van de Kerk bij het Openbaar Ministerie moet worden aangegeven. Hierover bestaat geen misverstand. Ze zijn blij dat het Reglement R.-K Meldpunt Grensoverschrijdend Gedrag hierin glashelder is. Nadere informatie is te vinden op de site www.meldpuntgrensoverschrijdendgedragrkk.nl.

Film Spotlight

De voorzitter van KLOKK vraagt aandacht voor de recent uitgekomen film Spotlight, een indrukwekkende verfilming van de speurtocht van journalisten van The Boston Globe naar het misbruik in het RK aartsbisdom Boston. Door de resultaten van hun speurtocht zijn de ernst en omvang van het misbruik duidelijk geworden en zijn die in de openbaarheid gekomen. Deze affaire heeft wereldwijd veel aandacht getrokken. De voorzitter van KLOKK is gevraagd om op een aantal plaatsen in Nederland waar de film zal worden gedraaid, er een toelichting bij te komen geven. Hij zal daarbij zeker de werkwijze en ervaringen in Nederland betrekken.

Slotactie

De voorzitters van BC en KNR doen verslag van de aantallen klagers die in het kader van de Slotactie van de oversten van de congregaties en ordes of van de voorzitter van de KNR of die van de BC een brief hebben ontvangen. Verreweg de meeste reacties zijn -gelukkig- positief. Omdat de uitvoering van de Slotactie in handen is gelegd van de onafhankelijke commissie Slotactie, met de heer Deetman als toezichthouder, worden vragen van klagers over het wel/niet ontvangen van een brief naar de secretaris van de commissie doorgestuurd.

De voorzitter van KLOKK uit zijn zorgen over de communicatie rond de Slotactie. Naar aanleiding hiervan verwijst de voorzitter van de BC naar de verantwoording over de Slotactie van de commissie door de heer Deetman, omdat daarin een volledig overzicht zal worden verstrekt van de werkwijze van de commissie en de bereikte resultaten. Gezien de in de Regeling Slotactie opgenomen planning mag worden verwacht dat de verantwoording spoedig beschikbaar zal zijn.

Jaarverslag 2015

Evenals in 2014 is ook over het afgelopen jaar een jaarverslag opgesteld. Dit geeft aan welke punten in het Voorzittersoverleg in 2015 aan de orde zijn geweest. Het biedt de betrokkenen en de geïnteresseerde lezer een beeld van de gevoerde discussies en de dilemma's waarmee het Voorzittersoverleg heeft geworsteld. Het Jaarverslag 2015 wordt door het Voorzittersoverleg goedgekeurd en kan worden verspreid.

Meldingen vanaf 1 mei 2015

De voorzitter van KLOKK vraagt naar de gang van zaken m.b.t. de meldingen bij het Meldpunt vanaf 1 mei 2015. De voorzitter van de BC wijst op de beslissing van de voorzieningenrechter in 2014. Die heeft bepaald dat tot 1 mei 2015 klachten tegen overledenen en inzake verjaard seksueel misbruik kunnen worden ingediend en volgens de Klachtenregeling 2011 moeten worden behandeld. Met ingang van deze datum is dat bijgevolg niet meer mogelijk. Er is vanaf 1 mei 2015 geen algemene regeling meer waar klagers zich op kunnen beroepen. Het is belangrijk dit algemeen bekend te maken.

Er zijn vanaf 1 mei 2015 ook niet veel meldingen bij het Meldpunt binnengekomen. De binnengekomen meldingen worden door het Meldpunt aan de betreffende congregaties, ordes en bisdommen doorgegeven. Van daaruit kan bijvoorbeeld een (pastoraal) gesprek worden aangeboden n.a.v. de melding. Tevens wordt de klager door het Meldpunt gewezen op de mogelijkheid zich te richten tot het Platform Hulpverlening.

8 april 2016

Het Voorzittersoverleg van 8 april kan door ziekte van één der leden geen doorgang vinden.

19 mei 2016

Artikel NRC

De voorzitters van BC en KNR geven aan onaangenaam verrast te zijn door het artikel in de NRC van 19 maart jl. over de schikkingen die met slachtoffers zijn getroffen. Daarin wordt vastgesteld dat, naast de behandeling van klachten door de klachtenprocedure, circa een derde van alle klachten door mediation zou zijn afgehandeld of door schikkingen. Omdat veel van desbetreffende vaststellingsovereenkomsten een geheimhoudingsclausule bevatten, werd gesuggereerd dat hier sprake zou zijn van nieuwe door de Kerk gecreëerde doofpot.

De voorzitters van BC en KNR beklemtonen dat het artikel niet strookt met de insteek die de RK Kerk heeft gekozen door in overeenstemming met de adviezen van de commissie Deetman volledige transparantie te betrachten. De gedachte van een mogelijke doofpot die nu wordt geponeerd, bestrijden ze met kracht. Vandaar dat ze alle medewerking willen verlenen aan het voorstel van de heer Deetman om in het kader van zijn monitorrapportage dit punt nader te onderzoeken. De voorzitters van BC en KNR hebben dit voorstel overgenomen en de bisschoppen en hogere oversten gevraagd hun medewerking te verlenen door de vaststellingsovereenkomsten beschikbaar te stellen. Ze zijn ervan overtuigd dat een onderzoek naar de intentie waarmee de vaststellingsovereenkomsten zijn opgesteld, de gedachte van een doofpot zal ontkrachten. Dan zal duidelijk worden dat het opstellen van de vaststellingsovereenkomst veelal is overgelaten aan de advocaat van het slachtoffer of aan de mediator, die de geheimhoudingsclausules in de overeenkomsten heeft aangebracht. Geheimhoudingsclausules dienen in de meeste gevallen ter bescherming van de klagers, die vaak niet willen dat bekend wordt dat zij slachtoffer zijn van seksueel misbruik.

In genoemd artikel komen ook de voorzitter van de Klachtencommissie en de voorzitter van KLOKK aan het woord. Zij vragen aandacht voor het belang van mogelijk nog onbekend steunbewijs in de schikkingen voor klagers wier klacht niet gegrond kon worden verklaard door het ontbreken van steunbewijs. De voorzitters benadrukken dat dit punt hun volle ondersteuning heeft. In hun verzoek aan de bisschoppen en hogere oversten om de vaststellingsovereenkomsten ter beschikking te stellen hebben zij aangegeven het hoofd Meldpunt de mogelijkheid te zullen bieden om inzage te krijgen in de vaststellingsovereenkomsten ten einde te bezien of er nog onbekend steunbewijs in te vinden is dat voor de behandeling van andere klachten gebruikt kan worden.

Omwillen de geheimhoudingsregelingen, die in de meeste schikkingen zijn opgenomen, zullen de nodige zorgvuldigheidsvereisten in acht worden genomen.

Het is goed onderscheid te maken tussen vier situaties, waarin schikkingen een rol spelen:

1. *Schikkingen na mediation buiten klachtenprocedure*

In de periode vóórdat de commissie Deetman met haar advies kwam en de Klachtenregeling van 2011 in het leven is geroepen, hadden de Salesianen op verzoek van de Lotgenotengroep gezocht naar een vorm waarin klagers en congregatie konden spreken over erkenning van het ondergane leed en de mogelijkheden van een passende genoegdoening. In goed overleg is toen gekozen voor een bepaalde vorm van mediation, uitmondend in een vaststellingsovereenkomst (schikking), die standaard een geheimhoudingsclausule bevat (Drieluikmodel van Klijn&Goosen). Deze aanpak is op verzoek van lotgenotengroepen door meerdere congregaties en ordes gevolgd. Echter, omdat de mediation buiten het Meldpunt om heeft plaatsgevonden, is er een kans dat de ingebrachte informatie niet kan worden benut als steunbewijs voor andere klachten bij de Klachtencommissie.

2. *Schikking na mediation binnen de klachtenprocedure*

De Stichting Beheer&Toezicht heeft in 2014 op verzoek van de voorzitters van BC en KNR een mediationregeling opgesteld, die inhoudt dat -conform art. 7 procedure Klachtencommissie 2011- de keuze kan worden gemaakt voor de afhandeling van een klacht door mediation (via SIB; Slachtoffer in Beeld te Utrecht) in plaats van afhandeling door de Klachtencommissie. De mediation volgens deze regeling leidt tot een vaststellingsovereenkomst (schikking) met de expliciete bepaling dat in de mediation verkregen informatie beschikbaar is als steunbewijs voor de behandeling van andere klachten.

3. *Schikking na klachtenprocedure*

Diverse bisschoppen en hogere oversten hebben klagers wier klacht op advies van de Klachtencommissie ongegrond is verklaard, een schikking aangeboden. Zij deden dit uit de morele overtuiging dat het leed dat het slachtoffer ervaart authentiek is. De betrokken bisschoppen en hogere oversten hebben dat op eigen initiatief gedaan. Langs deze weg is alsnog erkenning en genoegdoening aangeboden. In een aantal gevallen is het vastleggen van de afspraken in een schikking overgelaten aan de advocaat van de klager. In deze situatie is de informatie die tot de schikkingen heeft geleid meestal bij de Klachtencommissie bekend.

4. *Schikking tijdens klachtenprocedure*

Bij de behandeling van een klacht kan het gebeuren dat de Klachtencommissie beide partijen adviseert om te komen tot een onderling vergelijk. Te denken valt aan situaties waarbij ten aanzien van de feitelijke naam van de aangeklaagde geen duidelijkheid kan worden verkregen, terwijl de overtuiging bestaat dat er wel sprake is geweest van seksueel misbruik binnen de betreffende kerkelijke instelling. Een schikking tussen klager en het betrokken bisdom of de betrokken orde of congregatie kan dan een oplossing zijn. Het alternatief is dat de klacht ongegrond wordt verklaard omdat een belangrijk gegeven ontbreekt. In deze situatie is eveneens de informatie die tot de schikkingen heeft geleid bij de Klachtencommissie bekend.

De voorzitters van BC en KNR hebben direct na het verschijnen van het artikel in de NRC met elkaar gesproken over de wijze waarop zij hierop zouden kunnen reageren. Dit heeft geresulteerd in de hierboven beschreven aanpak. Deze is aan BC en bestuur KNR voorgelegd. De door beide gremia vastgestelde aanpak is daarna gecommuniceerd met de Minister van Veiligheid en Justitie, de leden van de Tweede Kamer en de voorzitter van KLOKK. Ook de voorzitter van de stichting B&T is op de

hoogte gesteld van de uitnodiging aan het hoofd Meldpunt om inzage te krijgen in de vaststellingsovereenkomsten.

Slotactie

Over de Slotactie vallen geen bijzonderheden te melden. Eén van de voorzitters signaleert dat de commissie Slotactie recent weer uitspraken heeft gedaan. In zijn monitorrapportage zal de heer Deetman verantwoording afleggen van de Slotactie.

Jaarverslag 2015

Het Jaarverslag 2015 zal in een gezamenlijke brief van de drie voorzitters aan de Minister van Veiligheid en Justitie en aan de heer Deetman worden aangeboden.

Archieven

Door de voorzitter van de BC wordt melding gemaakt van de ingezette actie om een soort regeling op te stellen voor alle archieven die er zijn in het kader van het dossier seksueel misbruik. Dit is een complexe aangelegenheid daar het zowel canonieke als niet-canonieke onderdelen betreft. De voorzitter van KLOKK is verheugd te vernemen dat de voorzitters zich goed laten adviseren. Dit onderwerp komt zeker terug op de agenda van het voorzittersoverleg.

Slotactie en finale kwijting

De voorzitter van KLOKK vraagt of het financiële aanbod in de Slotactie tegen finale kwijting wordt gedaan. Dat is niet het geval. Herziening blijft mogelijk (conform de regeling).

18 juli 2016

Het Voorzittersoverleg van 18 juli kan door ziekte van één der leden geen doorgang vinden.

26 augustus 2016

Slotmonitor

De kardinaal en de voorzitter van de KNR zijn blij dat de Slotmonitor gepubliceerd is. Het is een omvangrijk document geworden. Hiermee wordt een belangrijke periode van het dossier seksueel misbruik afgesloten. De heer Deetman gaat in de monitor op enkele onderwerpen dieper in. Vooral zijn onderzoek naar de geheimhoudingsbepalingen in mediation- en schikkingsovereenkomsten is zeer uitgebreid. Hopelijk zijn in de Slotmonitor de vragen die naar aanleiding daarvan leefden, afdoende beantwoord.

De voorzitter van KLOKK constateert dat de monitor erg kort voor het Rondetafelgesprek op 29 juni jl. beschikbaar is gesteld, namelijk de dag tevoren. Daardoor was het voor KLOKK niet mogelijk om tijdens het Rondetafelgesprek met de Tweede Kamer al een afgewogen reactie op te geven. Dit is nadien gedaan richting de Minister van Veiligheid en Justitie en de Tweede Kamer. KLOKK vindt de Slotmonitor-rapportage teleurstellend. Na vijf jaar is zoveel meer in beeld gekomen dan ten tijde van het onderzoek. Een analyse van het proces van de afgelopen jaren zou behulpzaam zijn geweest en leerpunten hebben opgeleverd voor de toekomst. Over veel vragen is heengestapt, andere kleinere zaken hebben veel aandacht gekregen. Hij betreurt daarom dat in de Slotmonitor een integrale beschouwing vanaf 2010 ontbreekt en het geen leerpunten voor de Tweede Kamer biedt voor de volgende keer dat zich een dossier met eenzelfde maatschappelijke impact voordoet. Het alom zeer gewaardeerde rapport van de commissie Deetman biedt voldoende aangrijpingspunten.

De voorzitter van KLOKK spreekt zijn waardering uit voor de inbreng van de kardinaal, mede namens broeder Van Dam, tijdens het Rondetafelgesprek. De kardinaal beklemtoont het belang dat

de BC en KNR steeds hebben gehecht aan drie punten: transparantie, onafhankelijkheid en respect voor slachtoffers. In de schriftelijke inbreng aan de Kamer is verwoord waarin dit heeft geresulteerd. Het VO stelt vast dat er de afgelopen jaren veel is gebeurd en dat de 0-meting, in 2013 het overleg in het VO, het implementeren van de aanbevelingen van de 0-Meting en het leren van elkaars opmerkingen heel vruchtbaar zijn gebleken.

De KNR heeft de Slotmonitor besproken en heeft haar reactie op de KNR-site geplaatst. De BC zal de monitor in haar plenaire vergadering op 7 september aan de orde stellen.

De voorzitter van KLOKK geeft aan dat hij de informatie die BC en KNR ten behoeve van de Slotmonitor hebben opgesteld, erg nuttig vindt. Het betreffende document, dat inmiddels op de website van de BC en die van de KNR is gepubliceerd, biedt een feitelijke terugblik over de afgelopen vijf jaar. Hij adviseert om dit document ook naar de Minister en de Tweede Kamer te sturen, hetgeen zal geschieden.

Archivering

Over het onderwerp archivering zijn nieuwe ontwikkelingen te melden. De kardinaal geeft aan dat op basis van een aantal gesprekken met (inter)nationale deskundigen op het gebied van archivering een paar contouren van het beoogde archief duidelijk zijn geworden:

- er komt een Kaderregeling voor de vele onderdelen van het archief;
- de Kaderregeling kent twee uitgangspunten: 1. er wordt niets vernietigd en 2. het archief wordt opengesteld voor wetenschappelijk onderzoek;
- de opbouw van het omvangrijke archief geschiedt in fasen.

Het uitdenken van de Kaderregeling en de vertaling naar een concrete opzet voor een archief t.b.v. het dossier seksueel misbruik en geweld is een complex proces. Het betreft hier een particulier archief van een probleem dat maatschappelijke betekenis en aandacht heeft. Dat vraagt een uiterst zorgvuldige aanpak, vooral met het oog op het respect voor privacy. Daarnaast moet rekening gehouden worden met canoniek-rechtelijke bepalingen. Over dit aspect is overleg gepleegd met (inter)nationale deskundigen op het gebied van het canonieke recht.

De voorzitter van KLOKK herkent de twee uitgangspunten van de Kaderregeling en wil graag betrokken worden bij het opstellen van deze regeling. Hij verwijst naar het standpunt van KLOKK, dat recent naar de Minister en Tweede Kamer is gestuurd. KLOKK wil onderbrenging van alle archieven bij het Nationaal Archief. KLOKK wil dat onder voorwaarden archieven ook door belanghebbenden zoals nabestaanden kunnen worden geraadpleegd conform de regeling "Bijzondere Rechtspleging". Tot slot, KLOKK verstaat onder "alle" archieven ook die van de lotgenotenorganisaties.

De kardinaal constateert dat er consensus is over de twee uitgangspunten voor de Kaderregeling. Daarmee is een belangrijke stap gezet. Er kan nu verder worden gewerkt aan het opstellen van deze regeling. De thematiek van de archivering zal in het volgende VO worden hernomen.

Nagekomen meldingen

Tijdens het Rondetafelgesprek is door de Kerk benadrukt dat melders van seksueel misbruik niet in de kou zullen blijven staan. Klachten van seksueel misbruik tegen medewerkers van de Kerk kunnen worden gemeld bij het Meldpunt Grensoverschrijdend Gedrag dat sinds de sluitingsdatum voor de Klachtenregeling 2011 operationeel is. Ook wanneer het gaat om klachten tegen overleden aangeklaagden en inzake verjaard seksueel misbruik, waaronder mogelijk schrijnende gevallen, bekijkt het Meldpunt welke hulp nodig is, en biedt het deze de klager aan, en informeert het tevens de desbetreffende bisschop of hogere overste. Dit onderwerp komt terug op het volgende VO.

25 oktober 2016

Overleg met Slachtofferorganisaties

Op 18 juli 2016 vond het jaarlijkse overleg van de kardinaal en broeder Van Dam met de slachtofferorganisaties plaats. Tijdens dit overleg is teruggekeken op de Slotmonitor. Tevens is gesproken over de toezegging van de kardinaal en broeder Van Dam op 29 juni 2016 aan de Tweede Kamer -en later in het onderhoud met de Minister van Veiligheid en Justitie- om te kijken naar de schrijnende gevallen onder de meldingen van seksueel misbruik tegen overledenen en/of verjaard seksueel misbruik die zijn binnen gekomen vanaf de sluitingsdatum 1 mei 2015.

Vanuit VPKK is gewezen op een tweetal punten, waaraan veel belang wordt gehecht:

1. Volgens de voorzitter van het VPKK is er nog steunbewijs bij met name congregaties en ordes dat nog niet is gebruikt daar deze informatie in opdracht van hogere oversten niet beschikbaar zou mogen worden gesteld.
2. in bepaalde parochies is er volgens de voorzitter van het VPKK grote behoefte aan het doorbreken van het zwijgen over het misbruik door parochianen die moeilijk kunnen aanvaarden dat over het misbruik wordt gesproken.

De kardinaal en broeder Van Dam zeggen toe van deze punten serieus werk te willen maken. Er wordt afgesproken dat de voorzitter van het VPKK aan het hoofd Meldpunt zal laten weten waar steunbewijs onbenut is gebleven zodat het hoofd Meldpunt de feiten en omstandigheden kan inventariseren en waar nodig dan nader onderzoek kan initiëren. Broeder Van Dam heeft toegezegd toe om, indien dat door het hoofd Meldpunt op basis van de voorzitter van VPKK aangeleverde informatie gewenst wordt geacht, in contact te treden met de betreffende hogere overste.

N.B. tot op heden is –ondanks herhaald verzoek- de door de voorzitter van VPKK toegezegde informatie nog niet verstrekt.

Nagekomen meldingen

De kardinaal en broeder Van Dam brengen een memo in met daarin een operationalisering van het begrip “schrijnend” (motie Van der Steur uit 2014 en motie Van Toorenburg uit 2015) binnen het kader van de rechterlijke uitspraak m.b.t. het beëindigen van de Klachtenregeling 2011. Omdat dit begrip in de moties niet nader omschreven wordt en niet juridisch genormeerd is, is het noodzakelijk er zorgvuldig een werkbare definitie van op te stellen.

Met als uitgangspunt de uitspraak van de voorzieningenrechter van 1 oktober 2014, waardoor de sluitingsdatum voor de Klachtenregeling 2011 is vastgesteld op 1 mei 2015, en gelet op het feit dat deze uitspraak gerespecteerd dient te worden, heeft het begrip schrijnend betrekking op belemmeringen waardoor het niet mogelijk was om tijdig, dus voor 1 mei 2015, een klacht in te dienen. Een onafhankelijke commissie dient vast te stellen of de klager aannemelijk kan maken dat er dergelijke belemmeringen waren. Er zal geen nieuwe (klachten)regeling komen, en zeker geen nieuw Meldpunt en/of Klachtencommissie naast het vanaf 1 mei 2015 in werking getreden Meldpunt Grensoverschrijdend Gedrag, dat door de Bisschoppenconferentie in overleg met de KNR is opgericht en zich richt op klachten tegen levende personen van niet-verjaard seksueel misbruik.

De voorzitter van KLOKK bepleit een minder formele benadering en ziet meer in erkenning en het bieden van maatwerk. Hij verwacht dat het aantal nagekomen meldingen beperkt zal zijn en ziet daarom niets in de gedachte van een nieuw meldpunt. De voorzitter van KLOKK benadrukt het belang van het koppelen van hulpverlening aan een goed proces van erkenning. KLOKK zou met het Platform Hulpverlening samen willen optrekken.

Het is duidelijk dat dit onderwerp nog niet volledig is uitgekristalliseerd. Het komt terug op de agenda van het volgend VO.

Archivering

Ter bespreking ligt een notitie met een beschrijving van een drietal mogelijke locaties om het archief van het dossier seksueel misbruik en geweld onder te brengen. De kardinaal brengt de twee uitgangspunten in herinnering: er wordt niets vernietigd en het archief wordt opengesteld voor wetenschappelijk onderzoek. In de notitie worden de kenmerken van de locaties naast elkaar gezet. Elke locatie kent voor- en nadelen.

De drie locaties zijn de meest voor de hand liggende (grote) archieven in Nederland om het archief te plaatsen. Er moeten nadere gesprekken worden gevoerd om de privacy te waarborgen.

De voorzitter van KLOKK wijst op het belang van een samenhang met het archief van het dossier Samson. De verantwoordelijkheid voor dit dossier ligt echter bij het Ministerie van VWS. Tevens zullen de gegevens in het archief van het dossier Samson per februari 2017 worden geanonimiseerd. In het volgende VO wordt op het onderwerp archivering teruggekomen.

Advies Adviesraad

De Adviesraad van het Platform Hulpverlening heeft op verzoek van de voorzitter van de stichting Beheer & Toezicht over de toekomst van het Platform een advies hierover uitgebracht. In het advies wordt voorgesteld om te onderzoeken of de commissie De Winter van plan is een specifieke voorziening voor het bieden van hulp de slachtoffers in het dossier Samson in het leven te roepen. En zo het geval zou zijn, hierbij zou kunnen worden aangesloten.

Er is inmiddels contact geweest met de commissie De Winter. Deze blijkt niet de intentie te hebben om een eigen voorziening op te zetten. Zij verwijst naar Slachtofferhulp Nederland.

De voorzitter van KLOKK herkent het geschetste beeld. Hij pleit voor een oplossing voor met name de komende twee jaar.

De kardinaal beklemtoont dat goed moet worden bekeken hoe het hulpaanbod na het opheffen van de stichting Beheer & Toezicht zal kunnen worden gecontinueerd. Het is de bedoeling om daarbij de expertise van het Platform Hulpverlening zo veel mogelijk te behouden.

5 december 2016

Sluiting Meldpunt

Op 24 oktober heeft het bestuur van de Stichting Beheer & Toezicht kenbaar gemaakt dat naar verwachting het Meldpunt van de Stichting rond 1 april 2017 definitief zal sluiten. Rond 1 december 2016 zal de Klachtencommissie haar laatste reguliere advies uitbrengen en de Compensatiecommissie in januari 2017. Het bestuur wil rond 1 april 2017 een eindverslag uitbrengen.

In een persbericht van 25 oktober 2016 heeft het bestuur een cijfermatig overzicht gegeven van de stand van zaken per 1 oktober 2016. Dit behelst een aantal indrukwekkende cijfers:

- er zijn 3.678 meldingen binnengekomen, waarvan er uiteindelijk 2.060 tot een klacht hebben geleid;
- ruim 1.400 klachten zijn behandeld door de onafhankelijke Klachtencommissie. Hiervan zijn bijna 1.000 klachten geheel of gedeeltelijk gegrond verklaard;
- de (311) ongegrond verklaarde zaken zijn door de commissie Slotactie beoordeeld o.b.v. de authenticiteit van het leed dat het slachtoffer heeft ondergaan.

In deze aantallen zijn niet de mediation-zaken meegenomen. Dat zijn er ook een paar honderd. Het Voorzittersoverleg neemt met waardering voor de bereikte resultaten kennis van de ontvangen informatie.

Nagekomen meldingen

Op 1 oktober 2014 heeft de voorzieningenrechter bepaald dat de Klachtenregeling 2011 eindigt op 1 mei 2015. De Tweede Kamer heeft met de motie Van der Steur (en later motie Van Toorenburg) de Kerk gevraagd aandacht te hebben voor schrijnende gevallen onder de meldingen die vanaf de sluitingsdatum zijn binnenkomen of nog zullen binnenkomen. Tijdens het Rondetafeloverleg op 29 juni jl. hebben kardinaal Eijk en broeder Van Dam ten overstaan van de Kamer bevestigd dat zij dit verzoek zullen bestuderen.

In het Voorzittersoverleg is dit punt regelmatig aan de orde geweest. Kardinaal Eijk en broeder Van Dam hebben toegezegd te komen met een concreet voorstel. Ter tafel ligt de concept-Afspraak betreffende de wijze van behandeling van meldingen van verjaard seksueel misbruik of seksueel misbruik door een overledene die vanaf 1 mei 2015 zijn of worden ingediend. In deze Afspraak –dus geen regeling- wordt de wijze geschetst waarop zal worden omgegaan met deze meldingen, binnengekomen vanaf 1 mei 2015.

De contouren van de Afspraak zijn:

- Voor ieder die zich vanaf 1 mei 2015 meldt als zijnde slachtoffer van verjaard seksueel misbruik en/of misbruik door een overleden aangeklaagde blijft hulp beschikbaar, ongeacht of zijn/haar situatie schrijnend is of niet;
- Voor schrijnende gevallen, dat wil zeggen situaties waarin klagers niet in staat of in de gelegenheid waren om voor 1 mei 2015 een klacht in te dienen, zal een mogelijkheid worden geboden om die klacht in te dienen. Hierin moet men aannemelijk maken dat men de klacht niet tijdig kon melden. Daarbij dient de klager aan te geven welke belemmeringen van geografische, somatische en/of psychiatrische aard het tijdig indienen van de klacht onmogelijk maakten;
- Een onafhankelijk team van deskundigen toetst de aannemelijkheid van het niet tijdig kunnen indienen van de klacht en beoordeelt, indien dit het geval is, de klacht op basis van de authenticiteit van het leed dat het slachtoffer heeft ondergaan;
- Dit team adviseert voorts de betreffende bisschop of hogere overste over het toekennen van een genoegdoening. Dit advies wordt opgevolgd. Bij de genoegdoening wordt het referentiekader van de Slotactie gehanteerd.

De minister en de voorzitters van VPKK en MCU zullen ook op de hoogte worden gesteld van het feit dat er aan deze Afspraak wordt gewerkt. Tevens worden zij geïnformeerd over de beoogde contouren ervan.

De kardinaal en broeder Van Dam zeggen o.b.v. de constructieve discussie toe de Afspraak verder uit te werken met een concrete aanpak. Deze kan in het volgende Voorzittersoverleg worden besproken.

Archivering

Kardinaal Eijk en broeder Van Dam verstrekken de concept-Kaderregeling aan de voorzitter van KLOKK. O.b.v. vele gesprekken met deskundigen, archiefinstellingen e.a. is deze concept-regeling opgesteld. De twee eerder genoemde uitgangspunten –geen vernietiging van documenten en (alleen) toegang voor wetenschappelijk onderzoek- zijn ook in de regeling terug te vinden.

De concept-Kaderregeling beoogt helderheid te verstrekken over hoe de Kerk haar verantwoordelijkheid wil nemen om “het archief” van het dossier seksueel misbruik en geweld goed te beheren en toegankelijk te kunnen maken voor wetenschappelijk onderzoek. In de regeling wordt ingegaan op het doel van het archief, de organisatie, de inhoud en de toegang tot de inhoud.

De voorzitter van KLOKK bepleit ook toegang voor nabestaanden. Voor hen kan de gearchiveerde informatie over een familielid van therapeutische betekenis zijn. Hij verwijst naar het archief

Bijzondere rechtspleging. Kardinaal Eijk geeft aan dat de privacy van betrokkenen (slachtoffers en aangeklaagden) de overweging is geweest om ervoor te kiezen dit niet te doen.

De concept-Kaderregeling zal in de komende vergaderingen van het Voorzittersoverleg wederom aan de orde worden gesteld.

Voorzittersoverleg (vlnr): broeder Van Dam (vz KNR), kardinaal Eijk (vz, namens BC), mw. De Jong, dhr. Westra, dhr. Klabbers (vz. KLOKK).

Vooruitzicht voor 2017

Binnen het Voorzittersoverleg zal in 2017 uitgebreid aandacht worden geschonken aan onderwerpen als:

- uitvoering van de Afspraak nagekomen meldingen (d.w.z. meldingen van seksueel misbruik door overledenen en/of van seksueel misbruik dat verjaard is die na de sluitingsdatum voor de Klachtenregeling 2011, namelijk vanaf 1 mei 2015, zijn binnengekomen/binnenkomen) met een continuering van een adequate doorverwijzing naar hulpverlening waarbij de door het Platform Hulpverlening opgebouwde expertise wordt behouden;
- het verder door BC en KNR opstellen van de Kaderregeling voor het archief van het dossier seksueel misbruik en geweld. Dit archief bestaat de verschillende (deel)archieven;
- jaarlijks overleg van kardinaal Eijk en broeder Van Dam met de voorzitters van KLOKK, VPKK en MCU;
- afronding van het proces van klachtbehandeling volgens de Klachtenprocedure 2011 en de Compensatieregeling;
- afronding werkzaamheden van de Stichting Beheer & Toezicht;
- uitvoering van de (laatste) adviezen uit de 0-meting uit 2013.